

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 355/2018-68

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a zo sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpených advokátom JUDr. Matúšom Hribom, Na Hradbách 5, Bardejov, proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 5CoKR/2/2015-177 z 27. apríla 2016 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5Obdo/12/2017 z 27. februára 2018 takto

rozhodol:

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavného súdu 29. júna 2018 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 11 ods. 3 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

II.

2. Okresný súd Prešov vyhlásil konkurz na majetok obchodnej spoločnosti, pričom dlh tohto úpadcu voči ďalšej obchodnej spoločnosti bol zabezpečený záložným právom na nehnuteľnosti sťažovateľov. Obchodná spoločnosť si ako zabezpečený veriteľ v konkurze prihlásila svoje pohľadávky proti úpadcovi. Preto správca konkurznej podstaty vyzval sťažovateľov na zaplatenie pohľadávky zabezpečeného veriteľa, a to podľa § 79 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z.

o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“), podľa ktorého predtým, ako správca zapíše majetok tretej osoby zabezpečujúci záväzok úpadcu do súpisu, je povinný vyzvať tretiu osobu, aby do 30 dní od doručenia výzvy splnila za úpadcu pohľadávku zabezpečenú svojím majetkom; ak tretia osoba na výzvu správcu záväzok za úpadcu nesplní, správca zapíše majetok tretej osoby do súpisu.

3. Sťažovatelia nespĺnili pohľadávku zabezpečeného veriteľa, na čo správca konkurznej podstaty 16. januára 2012 spísal nehnuteľnosti sťažovateľov do oddelenej podstaty. Dňa 14. januára 2014 sa neúspešne konalo prvé kolo dražby. Na opakovanej dražbe 27. marca 2014 boli nehnuteľnosti vydražené. Dva dni pred konaním opakovanej dražby zabezpečený veriteľ doručil správcovi oznámenie o zrušení dražby vzhľadom na nezáujem v dražbe zo 14. januára 2014. Napriek tomu správca dražbu vykonal a výťažok z dražby po znížení o pohľadávky proti podstate rozvrhol zabezpečenému veriteľovi.

4. Sťažovatelia sa žalobou z 3. apríla 2014 na Okresnom súde Prešov domáhali proti správcovi konkurznej podstaty ako žalovanému 1 a vydražiteľovi ako žalovanému 2 určenia, že dražba, ktorou boli na vydražiteľa v konkurze prevedené ich nehnuteľnosti, je neplatná. Okresný súd žalobu sťažovateľov zamietol, keďže nezistil porušenie povinnosti správcu pri uskutočnení dražby.

5. Proti rozsudku okresného súdu podali sťažovatelia odvolanie s tým, že správca nerešpektoval pokyn zabezpečeného veriteľa a vydražil ich majetok. Krajský súd v napadnutom rozsudku uviedol, že okresný súd správne zistil skutkový stav a správne ho aj právne posúdil. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a k odvolacím dôvodom sťažovateľov uviedol, že nehnuteľnosti sťažovateľov boli správne poňaté do oddelenej podstaty zabezpečeného veriteľa a súpis oddelenej podstaty bol zverejnený v obchodnom vestníku. Čo sa týka pokynu zabezpečeného veriteľa nevykonať ďalšiu dražbu, súd ako správny vyhodnotil postup správcu, ktorý vychádzal zo skoršieho pokynu zabezpečeného veriteľa, keďže už na jeho základe začal proces dražby. Okrem toho sťažovatelia mali platiť už nie zabezpečenému veriteľovi, ale správcovi, a to podľa § 44 ods. 3 zákona o konkurze s tým, že pohľadávku, ktorá sa v konkurze uplatňuje prihláškou, nie je možné počas konkurzu uspokojiť z majetku podliehajúceho konkurzu inak ako rozvrhom výťažku zo speňaženia tohto majetku. K tomu krajský doplnil, že sťažovatelia nepreukázali ani vykonanie nimi tvrdenej úhrady zabezpečenému veriteľovi, a ak by tomu aj tak bolo, ich plnenie by nespôsobilo zánik záložného práva, keďže plniť mohli už len správcovi, a to nielen v rozsahu zabezpečenej pohľadávky, ale aj v rozsahu nákladov, ktoré vznikli v priebehu konkurzu.

6. Proti ústavnou sťažnosťou napadnutému rozsudku krajského súdu podali sťažovatelia dovolanie, ktoré odôvodnili § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku. V dovolaní namietali, že okresný a krajský súd sa nevysporiadali s vecným dôvodom neplatnosti dražby, ktorým mal byť záväzný pokyn zabezpečeného veriteľa, ktorý mal žalovaný správca porušiť. Sťažovatelia uviedli, že odôvodnenie rozsudku obsahuje viacero výhrad ku konaniu žalobcov, uvedením ktorých malo dôjsť k porušeniu rovnosti účastníkov konania v neprospech žalobcov, čo je potrebné považovať za vadu konania.

7. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľov odmietol, pričom uviedol, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu preskúmal v namietanom rozsahu podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku. Najvyšší súd dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu v spojení s rozhodnutím okresného súdu dáva odpovede na všetky relevantné otázky a z dovolania vyplýva, že sťažovatelia nesúhlasia s právnymi závermi odvolacieho súdu. Napriek tomu, že najvyšší súd vymedzil predmet prieskumu rozhodnutia krajského súdu len § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, zaoberal sa aj správnosťou právneho posúdenia. Pritom poukázal na účel zákona o konkurze a vyargumentoval záver, podľa ktorého prihlásením záložného veriteľa s nárokom na oddelené uspokojenie podľa § 79 zákona o konkurze sa založený majetok stáva podstatou a gramatický aj systematický výklad normy vedie k záveru, že plnenie priamo veriteľovi nemá za následok riadne splnenie dlhu. Rovnako závery týkajúce sa zmeny záväzného pokynu veriteľa sú v rozhodnutiach oboch súdov dostatočne odôvodnené, a to aj poukazom na odbornú literatúru, podľa ktorej zmenu záväzného pokynu nie je možné vylúčiť, avšak iba do budúcnosti. Pokiaľ už bol záväzný pokyn uložený, procesy, ktoré už na základe záväzného pokynu začali a z ktorých už vznikli práva tretích osôb, nie je možné zmenou záväzného pokynu ukončiť. Tak to bolo aj v prípade predaja nehnuteľností sťažovateľov v dražbe.

III.

8. Ústavná sťažnosť sťažovateľov je pokračovaním ich argumentácie z konania pred všeobecnými súdmi. Sťažovatelia opakujú to, že správca bol povinný dodržať následný pokyn zabezpečeného veriteľa, ktorý mienil zmenou pokynu vylúčiť majetok sťažovateľov z oddelenej podstaty a nevykonať dražbu. Zdôraznili, že v konaní boli ručiteľmi, a nie dlžníkmi. Tým, že záväzok za úpadcu veriteľovi uhradili, zaniklo zabezpečovacie právo veriteľa k ich nehnuteľnostiam pred vykonaním dražby. Za nesprávny považujú aj názor všeobecných súdov o tom, že nemohli plniť priamo zabezpečenému veriteľovi. Nesprávne právne posúdenie všeobecných súdov preto viedlo k porušeniu ich uvedených základných práv.

9. Krajský súd a najvyšší súd navrhli ústavnej sťažnosti nevyhovieť. Poukázali na odôvodnenia napadnutých rozhodnutí, ktoré považujú za správne.

10. Na tieto vyjadrenia sťažovatelia reagovali tak, že požiadali o nariadenie ústneho pojednávania a poukázali na tendenčnosť napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré je vo vzťahu k sťažovateľom vyčítavé. Opätovne poukázali na nesprávnosť právneho posúdenia napadnutých rozhodnutí.

11. Správca konkurznej podstaty sa ako zúčastnená osoba k ústavnej sťažnosti vyjadril tak, že zrekapituloval priebeh konkurzu a dražby a osobitne poukázal na to, že po vykonaní dražby zabezpečený veriteľ, ktorému mali sťažovatelia splniť jeho pohľadávku, trval na vydaní výťažku dražby.

12. Vydražiteľ sa ako zúčastnená osoba k ústavnej sťažnosti vyjadril tak, že zrekapituloval priebeh dražby a osobitne poukázal na to, že nie je žiadne dôkaz o tom, že by sťažovatelia splnili pohľadávku zabezpečeného veriteľa.

13. K týmto vyjadreniam zúčastnených osôb sa sťažovatelia nevyjadrili a ich advokát uviedol, že na oboch sťažovateľov bol vyhlásený konkurz, čo má za následok to, že jeho plnomocenstvo na zastupovanie sťažovateľov zaniklo. Tento výklad advokáta sťažovateľov nie je správny. Sťažovateľov naďalej v konaní pred ústavným súdom zastupuje advokát, ktorého si zvolili, keďže podľa § 52 ods. 1 prvej vety zákona o konkurze vyhlásením konkurzu zanikajú úpadcove jednostranné právne úkony, ak sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu, najmä jeho príkazy, poverenia, plnomocenstvá a prokúry. Konanie o ústavnej sťažnosti sa týka základných práv sťažovateľov, a nie ich majetku, ale len následne a sprostredkovane cez konania pred všeobecnými súdmi môže mať pre sťažovateľov majetkový význam.

14. Od sťažovateľmi žiadaného ústneho pojednávania ústavný súd podľa § 58 ods. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov upustil, keďže na základe podaní účastníkov a spisu všeobecného súdu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.

15. Ústavný súd zásadne nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie práva s ústavou (III. ÚS 391/09). Ústavný súd preskúmava len to, či zákony neboli vyložené spôsobom, ktorý je svojvoľný (arbitrárny) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu takýchto právnych úprav (II. ÚS 348/08). Ústavný súd za protiústavné považuje tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (I. ÚS 301/06). Rovnako o takýto stav ide aj vtedy, ak závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 88/07). Podľa Európskeho súdu pre ľudské práva rozhodnutie vnútroštátneho súdu možno považovať za svojvoľné a také, ktoré narúša spravodlivosť konania, iba v prípade, ak sú v ňom vyjadrené dôvody založené na zjavnej skutkovej alebo právnej chybe vnútroštátneho súdu, dôsledkom čoho došlo k odopretiu spravodlivosti (Moreira Ferreira, bod 85; Navalnyy a Ofitserov proti Rusku z 23. 2. 2016, sťažnosti č. 46632/13 a č. 28671/14, bod 119).

16. K takýmto pochybeniam však v prípade sťažovateľmi napadnutých rozhodnutí nedošlo, a preto ústavný súd ich ústavnej sťažnosti nevyhoviel, keďže nedošlo k porušeniu ich obsahovo zhodných základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

17. Sťažovatelia porušenie svojich práv vidia v nesprávnom výklade zákona o konkurze, ktorý mal mať za následok to, že boli v dražbe speňažené ich nehnuteľnosti, na ktorých bolo zriadené záložné právo zabezpečeného veriteľa, ktorý súhlasil so speňažením týchto nehnuteľností, no až pred konaním opakovanej dražby správcovi zaslal rozporné pokyny o tom, že nechce, aby sa v dražbe pokračovalo. Závery týkajúce sa zmeny záväzného pokynu zabezpečeného veriteľa sú v rozhodnutiach všeobecných súdov jasne a zrozumiteľne zdôvodnené a v právnej argumentácii nie sú prvky, ktoré by mohli viesť k záveru, že ide o zjavnú či už skutkovú alebo právnu chybu.

18. Rovnako záver o tom, že prihlásením záložného veriteľa s nárokom na oddelené uspokojenie podľa § 79 zákona o konkurze sa založený majetok stáva podstatou a plnenie priamo veriteľovi nemá za následok zánik dlhu, je dostatočne zdôvodnený, pričom záver výkladu nemožno považovať za ústavne neudržateľný alebo svojvoľný. Oba právne názory v konečnom dôsledku vedú z hľadiska účelu vykladaných noriem k správneému záveru o tom, že správca pri dražbe nehnuteľnosti konal v súlade so zákonom o konkurze. Na tomto závere nič nemení ani to, že sťažovatelia neboli úpadcami a k dražbe ich majetku došlo v dôsledku toho, že na ich nehnuteľnostiach bolo zriadené záložné právo zabezpečujúce dlh úpadcu. Sťažovatelia mali možnosť vyhnúť sa dražbe svojich nehnuteľností, ak by splnili zabezpečenú pohľadávku. K tomu však nedošlo nielen v zákonom ustanovenej lehote pred súpisom ich nehnuteľností, ale ani v priebehu konania pred všeobecnými súdmi nebolo preukázané, že by k tomu došlo pred dražbou nehnuteľností.

19. Z ústavnej sťažnosti nevyplývali žiadne osobitné tvrdenia, z ktorých by bolo možné vyvodiť porušenie základného práva sťažovateľov podľa čl. 47 ods. 3 ústavy. Sťažovatelia porušenie svojich základných práv identifikovali v nesprávnosti napadnutých rozhodnutí všeobecných súdov, pričom v ústavnej sťažnosti nespochybňovali ich postup, ktorým malo dôjsť k porušeniu rovnosti účastníkov súdneho konania.

20. Rovnako z nesprávnosti napadnutých rozhodnutí všeobecných súdov sťažovatelia vyvodili porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 3 listiny. Keďže napadnuté rozhodnutia nevedli k porušeniu základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu, pri absencii akejkoľvek ďalšej argumentácie sťažovateľov nemožno dospieť ani k porušeniu ich základného práva vlastníť majetok.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. marca 2021

Robert Šorl
predseda senátu